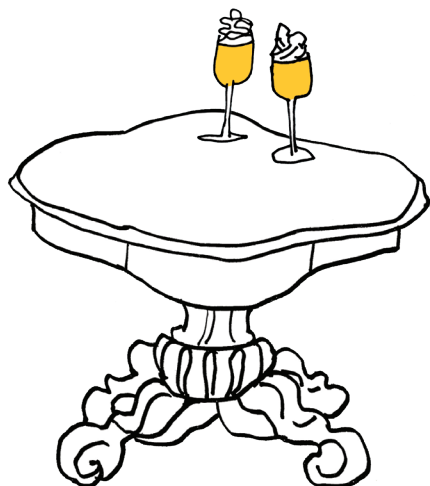

IK ZIT HIER FANTASTISCH

EENAKTERS AAN DE BEDRAND VAN
MIJN HOOGBEJAARDE MOEDER

HELEEN SCHUTTEVAËR

IK ZIT HIER FANTASTISCH

IK ZIT HIER FANTASTISCH

© 2022 Heleen Schuttevaër
Eerste druk oktober 2022

Deze eigen uitgave is mede mogelijk gemaakt door een bijdrage van mijn zus Paulien Lethen-Schuttevaër

auteur	Heleen Schuttevaër
redactie	Karin Beernink en Heleen Schuttevaër
vormgeving	Meike van Schijndel
foto's	Archief Schuttevaër/Oudegeest Elizabeth Carson (p.144)
foto auteur cover	Angeliëk de Jonge
tekeningen	Heleen Schuttevaër Paulien Lethen-Schuttevaër (cover en <i>Old History</i>)
artikel AD/UN	Tim de Hullu
drukwerk	Grafistar BV

info@heleenschuttevaer.nl

ISBN 978 90 903 5295 4

Niets uit deze uitgave mag openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de auteur.

IK ZIT HIER FANTASTISCH

EENAKTERS AAN DE BEDRAND VAN
MIJN HOOGBEJAARDE MOEDER

HELEEN SCHUTTEVAËR

MIEK SCHUTTEVAËR-OUDEGEEST
(1912-2011)

VOOR MIJN MOEDER

Het is niet uit te leggen wat de tijd die ik zo met mijn moeder doorbreng voor mij betekent, en dat er misschien voor haar wel, maar wat mij betreft niet een einde aan hoeft te komen.

Uit Einde

INHOUDSOPGAVE

▪ de verhalen zijn niet op chronologische volgorde gerangschikt ▪

10	Proloog	75	Snor
	▪ BAAS IN EIGEN FLAT ▪	77	Ritueel
14	Ik zit hier fantastisch	79	Bibliotheek
16	Boodschappenlijst	82	Advocaatje
18	Stemmen	83	Strijken
20	Waardigheid	86	Nachtzuster
22	Breien		▪ FAMILIE ▪
24	Dagopvang	90	Familieëunie
26	Decorum	92	Moederdag
	▪ BIJ DE TIJD ▪	94	Herhalen
31	Taal	97	School
33	Verjaardag	99	Tante Annie
34	Sint	102	Douchen
36	Handtekening	103	Pyjama
38	Euro		▪ EINDE ▪
40	Wijnavond	108	Ingreep
42	Mode	110	Draaiboek
45	Geld	113	Adresboekje
48	Schriftje	116	Herkennen
	▪ LIJF EN GEEST ▪	118	Einde
52	Krakkemikkig	121	Eigen plan
54	Bladen	123	Troost
56	Trukendoos		▪ LATER ▪
57	Tena/Nefa	127	100
59	Papegaai	128	Optreden
61	Vergeten	131	Old History
63	Limerick		
	▪ NUTTIG AANGENAAM ▪	135	Epiloog
68	Miele/Zanussi	137	Fotoalbum
70	Moederthee	149	Van Wieg tot Graf
72	Dingen doen	154	Met dank aan

PROLOOG

Als mijn moeder op 94-jarige leeftijd na een paar valpartijen en operaties steeds meer tijd in bed doorbrengt, waar het veilig en comfortabel is, begin ik haar dagelijks te bezoeken. Het bed wordt haar levenstheater, een intiem podium waar zij de hoofdrol speelt. Het appartement in Serviceflat De Keizershof, waar zij sinds haar 82ste woont, vormt het decor. Ze noemt het 'mijn paleisje'.

De bejaarde hoofdpersoon slaat zich onverstoord door de ongemakken van het ouder worden heen. Ze is gezegend met een nuchtere en praktische instelling, gevoel voor humor en een talent voor het positieve. Met deze combinatie van karaktereigenschappen weet zij het voor zichzelf en anderen aangenaam te houden.

Mijn vriend Jan en mijn (enige) zus Paulien, die in New York woont en regelmatig overkomt, figureren. Ook anderen passeren de revue. Zo is daar de privé-equipe van drie toegewijde dames: Graddie voor de dagelijkse voorzieningen, Bettie voor de wekelijkse boodschappen en Mevrouw Pietersen voor de interieurverzorging. Er komt nu en dan bezoek. Mijn vader is in de geest aanwezig, mijn moeder

overleeft hem al een kwart eeuw. Bij herinneringen treedt hij uit de coulissen.

Het zorgteam van De Keizershof verschijnt allengs meer in beeld. Voor en achter de schermen vervul ik dubbelrollen als dochter, aanvoerder der hulptroepen, eventmanager, secretaresse, inspeciënt, bloemenmeisje, kind, entertainer, boekhouder en bemoeial. De sfeer is niet hectisch of onrustig omdat mijn moeder, het middelpunt van alles, kalm, gelijkmatig, voorkomend en vriendelijk is. Ze houdt de regie bewonderenswaardig in handen.

Ik word haar toeschouwer, publiek op de eerste rij. Vaak zit ik daar uren. Het is opmerkelijk hoe ze haar hoofdrol overtuigend en waardig blijft vertolken, al moet ze steeds vaker de touwtjes uit handen geven. Al gauw begin ik notities te maken van alledaagse gebeurtenissen en observaties. Na thuiskomst typ ik soms meteen een kant-en-klaar verslagje van wat ik net meemaakte. Voor mijzelf, voor later, om niet te vergeten.

'Later' bleek nog onvermoed lang te duren. Mijn moeder werd op drie dagen na 99. Zij had haar eigen oplossingen voor het leven en het ouder worden. Het biedt mij nog steeds lering en vermaak.

Dus: haal het doek maar op.

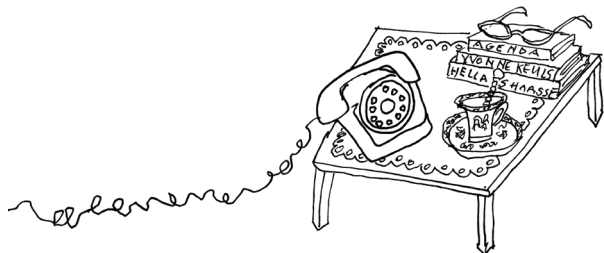
BAAS IN EIGEN FLAT

*'Deze echte Engelse Dagobertstoel kreeg ik
van de ouders van Mies Schuttevaër-Dierkens,
vrouw van Jan's broer Herman.'*

Uit Old History

IK ZIT HIER FANTASTISCH

Mijn moeder is gezegend met een positieve instelling die niet kapot te krijgen is. Terwijl leeftijdgenoten in haar omgeving steen en been klaagden toen ze niet meer thuis konden wonen, zei zij na haar verhuizing naar Serviceflat De Keizershof: 'Ik noem dit mijn paleisje.'

Ze was 82 toen ze besloot te verhuizen, 'nu ik nog goed ben'. Op de plattegrond van het appartement tekende ze waar alles kwam te staan. Er hoefde niet veel weg. Mijn geboortehuis, waar ze nog steeds woonde, was bescheiden. Dat bleek nu een pluspunt. We gingen op zoek naar lichte gordijnstof en vloerbedekking en kregen er allebei zin in. De huisregels spraken haar aan: *U wordt verzocht niet met pantoffels en in ochtendjas op de galerij te lopen.*

Nadat ze zich had geïnstalleerd, nodigde mijn moeder een voor een de bewoners van de negen andere appartementen op haar etage uit op de thee. Al gauw had ze een paar nieuwe kennissen opgedaan om mee te scrabbelen en kruiswoordpuzzelbladen uit te wisselen.

Tegenwoordig krijgt ze niet vaak meer bezoek en wordt zelden opgebeld. Soms komt nog wel eens een telefoongesprek tot stand met een eveneens stokoude kennis of hoogbejaard familielid. Mijn moeder laat de andere partij royaal aan het woord. Ze luistert belangstellend, informeert, reageert: 'Vervelend hoor', of 'Ja, dat lijkt me ook wel lastig.' Ik volg de conversatie en zie uit naar het moment dat mijn moeder aan het woord komt. Dan is het haar beurt: 'Ik zit hier fantastisch. Beter had ik het niet kunnen treffen!'

BOODSCHAPPENLIJST

Mijn zus Paulien komt over uit New York. De voorpret begint al een week van tevoren als ik elke dag met mijn moeder bespreek dat Paulien in aantocht is. 'Dan moeten we wel wat in huis halen', zegt ze telkens, en gaat ervoor zitten. We maken de boodschappenlijst. Die bestaat uit vaste onderdelen: bonbons, koekjes, zoutjes, vruchtensap. En soesjes natuurlijk.

Voor mijn moeder is het opstellen van een boodschappenlijst onveranderlijk een mooie aanleiding zich te verheugen op een uitstapje naar de overkant, waar Hema, Blokker, Xenos, Zeeman en niet te vergeten Luxe Chocolaterie Stam lonken. Maar het waait bijna altijd te hard naar haar smaak. Vanuit haar appartement op de vijfde etage kan ze Winkelcentrum Kanaleneiland zien met de hoge boom waarvan de takken meestal bewegen. Om het neonbord met de afgekorte naam van het winkelparadijs moet ze besmuikt lachen. 'WC, belachelijk.' Onze tandarts van vroeger heette W.C. van Luijn. Op zijn naambord stond Wm. C. van Luijn. Ook daar had ze ooit pret om op een manier van: mij houden ze niet voor de gek.

De dag voordat Paulien aankomt wordt de lijst nog eens doorgenomen. 'Wat zal ik halen?' 'Bloem-

kool, gehakt en iets van sla', klinkt het gedecideerd. Ik ben perplex door deze radicale wending. Sinds ze hier woont krijgt zij maaltijden aangereikt in haar appartement. Koken deed zij in het begin nog wel eens maar nu allang niet meer. Een oud mechanisme is even ontwaakt. Wat zij zelf het lekkerst vindt, moet op tafel voor de gast. Een heerlijke, ouderwetse maaltijd met dingen die niet vaak meer op het menu staan in De Keizershof, waar de Hollandse pot plaatsmaakt voor culinaire uitstapjes. Die avond zeg ik tegen mijn vriend Jan: 'Schrijf even op dat we kropsla, gehakt, bloemkool en aardappels in huis halen. We gaan lekker koken voor ons allen.'

STEMMEN

Vandaag zijn de Provinciale Statenverkiezingen. Ik kom 's middags om samen met mijn moeder te stemmen. We nemen alles door. 'Op welke partij gaat u stemmen?' 'Op de Partij voor de Vrijheid.' Ik vraag nog even door, die stem moet niet naar Wilders. 'En Democratie', zegt ze. En op wie? 'De eerste vrouw op de kieslijst.' Juist, een vrouw binnen de VVD dus, voor welke partij mijn vader jarenlang in de Provinciale Staten zat. In zijn kielzog was mijn moeder lid van de Vrouwen in de VVD. Ze kiest een knappe outfit voor het uitstapje van haar appartement op de vijfde etage naar het stemlokaal in de hal op de begane grond. 'Zit m'n haar goed?' Voor de spiegel wordt de baret net zo lang geschikt tot hij leuk schuin zit, maar niet té. De sierspeld op haar hoofd-

deksel moet precies de juiste positie hebben ten opzichte van oor en haarlok.

Als we ons in de rij wachtenden hebben gevoegd en mijn moeder zich heeft georiënteerd, ziet ze de kanjer van een groene stembus met forse gleuf. 'Goeie hemel, zo'n grote collectebus heb ik nog nooit gezien.' Het begint goed, ze heeft de lachers op haar hand. Mijn moeder noemt haar naam, overhandigt de kiezerskaart en neemt vriendelijk complimentjes over haar leeftijd in ontvangst. Ze kijkt naar het dubbelgevouwen stembiljet. 'Hé, dat klopt niet, er staan geen namen op!' Ik vouw het formulier open zodat ze de rijen partijen en kandidaten ziet. Ze verbaast zich over de grote hoeveelheid keuzemogelijkheden. 'Gaat u mee het hokje in?', vraag ik voor de vorm. Met toestemming van het voltallige stembureaucomité mag ik de stem uitbrengen. Mijn moeder roept me na: 'Je gaat toch niet stiekem voor jezelf op een andere partij stemmen?' Ze lacht er ondeugend bij, opdat de omstanders mij niet voor stemmendief van een kwetsbare bejaarde zullen aanzien. Ik kom naar buiten en geef het biljet aan haar: 'Gooit u het er maar in.' Dat doet ze met verve. Mijn dag is goed, de hare ook. We gaan naar boven, nemen een stevig advocaatje op de goede afloop en dan stop ik haar lekker toe in bed.

Heleen Schuttevaer begon haar loopbaan als journalist met specialiteit muziek en mode. Ze interviewde o.a. David Bowie, Charles Aznavour en Mick Jagger. Later werd ze full-time muzikant en bandleider. Zij is als pianiste en zangeres te horen op Nederlandse en internationale podia. Dit is haar eerste boek.

ISBN 978 90 903 5295 4

9 789090 352954 >

IK ZIT HIER FANTASTISCH

Een boek over ouder worden waar je ook een beetje vrolijk van wordt, met een hoofdpersoon die je hart steelt!

Leef mee met opmerkelijke voorvallen, alledaagse gebeurtenissen en vermakelijke situaties met mijn hoogbejaarde moeder in de hoofdrol. Zij verstaat de kunst de dingen rooskleurig te zien. Het appartement in De Keizershof waar ze met veel plezier woont, noemt ze 'mijn paleisje'. Ook als ze na een paar valpartijen te bed raakt, blijft ze kalm en goedgehumeurd de regie in handen houden. Eenakters, opgetekend in de laatste levensjaren van mijn moeder, die 99 werd.

'Een liefdevol verslag van een dochter over haar oude, zeer geestige moeder.

Zij is zoals haar DAFje: je verwacht het niet, maar zij scheurt als eerste weg bij een stoplicht!'

Loes Luca, actrice